



Kom kompis!



VI SJUNGER NÅT TILLSAMMANS FÖR MUSIK DELAR MED!



MAUD
Mamma Måd
CEDERLÖW

HANDLEDNING
FÖR PEDAGOGER
INOM FÖRSKOLAN



MAMMA
MÅD

Kom kompis!

VI SJUNGER NÅT TILLSAMMANS FÖR MUSIK DELAR MED!

HANDLEDNING FÖR PEDAGOGER INOM SKOLAN

Text, sångtexter, formgivning och produktion:

Maud "Mamma Måd" Cederlöw, www.mammamåd.se

Urval av och bearbetning av övningar: Maud Cederlöw

Sättning och bildbearbetning: Martin Cederlöw

Illustrationer och grafisk formgivning av lätttextsidor:

Helena Lunding Hultqvist, www.tecknar.nu

Foto: Mikael Larsson, www.lamemicke.se

Notskrift: Petter Boström, Five Keys Media Production

Logotyp, illustr. s. 11, 24, 34 och 95: Eva Ivarsson, Avvasson Design

Kläder: Ingela Larsson

Skapandeexempel: Ella Cederlöw

Tryck: Rauff Printcenter, Eslöv 2014

Kontakt: mail@mammamad.se

Copyright: Mamma Måd

ISBN: 978-91-980128-1-1

Innehåll

Medverkandeinfo: 2

Innehåll: 3

Introduktion: 4-9

Syfte, metod & mål: 10-11

Pedagogisk handledning: 12-15

Förskolans värdegrund & uppdrag: 16-29

Att "komponera" en sångsamling: 30-37

Dokumentation: 38-44

Skapandeövningar: 45-50

Vad musik kan tillföra barns utveckling & lärande: 51

FN:s Barnkonvention: 52-55

Kom kompis!: 56-61 (låttext, noter, rörelser, frågor, uppdrag & dramalekar)

Vi gör varandra bra: 62-67 (låttext, noter, frågor, uppdrag & dramalekar)

Dela med dig: 68-73 (låttext, noter, rörelser, frågor, uppdrag & dramalek)

Ensam tillsammans: 74-79 (låttext, noter, frågor, uppdrag & dramalekar)

Stopp kompis!: 80-85 (låttext, noter, rörelser, frågor, uppdrag & dramalek)

Förlåt-låt: 86-91 (låttext, noter, frågor & uppdrag)

Give me 5!: 92-99 (låttext, noter, rörelser, frågor, uppdrag & dramalek)

Olika barn leka bäst: 100-105 (låttext, noter, frågor, uppdrag & dramalek)

Avslutning: 106-108

Inspirationslitteratur: 109-111

Källor: 112

CD-skivor med bl.a. låtar om kompisskap: 113

Tack kompis!: 114

Musik av & med Mamma Måd: 115

Ingen är bra på allt men alla är bra på något!

Skapande uppstår oftast när man har begränsningar att utgå ifrån. För att kunna vara kreativ måste man dels ges vissa ramar att utveckla sina idéer inom, dels måste man själv känna sig trygg och bekväm med sin situation. När man uppnått dessa känslor så kan kreativiteten börja flöda på ett helt annat sätt än om man känner sig osäker och inte lever sig in i sin uppgift.

Många av övningarna som presenteras i detta häfte baseras på samarbete i grupp, vilket gör att barnen kommer ges chansen att få känna sig behövda och viktiga genom att bidra med åsikter och problemlösningar. Men gruppsamarbete kan även innebära att upptäcka en del nya egenskaper och styrkor hos sina kompisar.



Lpfö 98
(rev. 2010)

”Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande.”

Sid 9 ur ”Läroplanen för förskolan”, Lpfö 98 (reviderad 2010)

Istället för att tro att man måste vara bra på allt så kan man komma till slutsatsen att man vinner på att även kunna lita på andras förmågor. Har man uppnått tillit inom förskolegruppen så blir barnen bättre på att kommunicera och därigenom i sin tur även bättre på att kunna lösa ev. konflikter som uppstår.

Syfte, metod & mål

Syfte

Syftet med denna skrift är att utgöra ett slags verktyg till förskolepedagoger för att utvidga deras bruk av musik som kreativ metod för att medvetet och långsiktigt arbeta mot olika mål inom förskolans nya läroplan (Lpfö 98, reviderad 2010). Jag vill synliggöra de positiva effekter kulturen kan ge inom pedagogiskt arbete i förskolan, i detta fall särskilt vad gäller arbete som berör språkträning och värdegrundsfrågor.

Metod

Övningarna ur denna skrift ska kunna användas i det pedagogiska arbetet med barngrupper på förskolor. Skriften tar sin utgångspunkt i de åtta kompisånger som finns med på skivan "Kom kompis!" av och med Mamma Måd. Pedagogerna kan arbeta med kompistemat ex. genom att sjunga sångerna tillsammans med barnen på sångsamlingar, spela skivan under tiden barnen leker eller skapar eller kan man med fördel använda sig av de förslag till uppdrag, discussionsfrågor eller dramalekar som finns beskrivna i häftet när man gör sin pedagogiska planering av ex. samlingssituationer eller temaarbeten.

Materialet kan även användas i arbete med skolbarn i de lägre årskurserna, barn i träningsklasser på särskolor eller inom andra typer av pedagogiskt arbete med barn, ex. församlingsverksamhet.

Förskolans värdegrund & uppdrag

Hur vi med hjälp av musik kan arbeta för att nå en del av läroplanens mål



”I förskolans uppdrag ingår att såväl utveckla barns förmågor och barns eget kulturskapande som att överföra ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa.”

Detta kan vi delvis nå genom att föra vidare vår fina svenska barnvisskatt; ex. sånger av Alice Tegnér, Lennart Hellsing och Gullan Bornemark. Vi bör låta barnen själva vara delaktiga i kulturutövandet så mycket som möjligt, både genom att själva skapa på olika sätt men också genom att uppleva olika former av kultur och därefter uttrycka egna tankar sprungna ur sina upplevelser.

Kulturmöten över generationer

Vi kan skapa fler kulturmöten över generationer, ex. genom att bjuda in barnens far- och morföräldrar till förskolan och be dem komma och berätta om hur det var när de var små. Vad lekte de för lekar, hur såg en vanlig dag ut, vad gjorde de på kvällarna, vad sjöng de för sånger etc. Vi skulle också kunna jobba för att skapa möten mellan barn och äldre genom att börja samarbete med ex. ett äldreboende i närheten av förskolan. Detta skulle med all säkerhet bli till vinning både för de gamla och för barnen. Vissa barn har kanske inte någon kontinuerlig naturlig kontakt med den äldre generationen som kanske har gått bort tidigt eller bor långt borta. Vid dessa

Kultur kan hjälpa till att bearbeta upplevelser

Teckningen nedan är skapad av en 5-årig flicka från en förskola i Hörby efter hon sett och hört konserten "Höstallsång med Mamma Måd". Flickan ritade och berättade för sin pedagog som nedtecknade hennes tankar kring sin teckning. I en enda bild lyckas flickan beskriva scenkläder, dekor och rekvisita, och inte minst viktigt har hon i sin detaljrika teckning fått med äpplena som utlöste en central konfliktsituation i konserten.



"Jag har ritat han med flöjten och Mamma Måd och så han som var kissnödig hela tiden. Tre gånger. Jag har ritat när han tänker att: Jag vill inte dela med mig!"

Dokumentation



"I förskolans uppdrag ingår att såväl utveckla barns förmågor och barns eget kulturskapande som att överföra ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa."

Inom förskolan är det såklart även viktigt att vi inte glömmer att föra vidare kunskap om den skatt av traditionella barnvisor som vi i Sverige har efter storheter som ex. Alice Tegnér, Lennart Hellsing och Gullan Bornemark. Och tänk vad många roliga sångtexter Lennart Hellsing har skrivit, för att inte tala om Jujja och Tomas Wieslander! Vi kan föra vidare vår svenska visskatt dels genom att erbjuda barnen sånger från olika tidsepoker och från olika traditionsenliga perioder under året. Det viktigaste är att ni väljer ut sådan kultur som barnen själva kan tillåtas vara så delaktiga som möjligt i och som barnen ges möjligheter att bli medskapare av.

Olika typer av dokumentation

Alla förskolor dokumenterar självklart på olika sätt. Försök kom fram till alternativa sätt att dokumentera genom att använda fler sinnen än just synen för att visa prov på vad barnen fått uppleva genom hela sin tid på förskolan. Visst är det bra att spara teckningar och olika projekt som barnen har skapat under sin förskoletid, men försök även representera skeenden som upplevs ännu bättre via ljud eller både via ljud och bild.

FN:s Barnkonvention

Allt arbete med barn bör grunda sig på innehållet i Barnkonventionen ("FN:s konvention om barnets rättigheter" från 1989). I vårt aktuella arbetsområde där vi försöker använda oss av sång, musik och drama som pedagogiska verktyg att nå olika mål inom läroplanen för förskolan kan vi särskilt ta till oss budskapet i utdrag ur följande Barnkonventionsartiklar:



Del av artikel 2; Icke-diskriminering:

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Inget barn får diskrimineras eller behandlas annorlunda p.g.a. utseende, kön, språk, ursprung, handikapp, hudfärg, religion eller sina åsikter.

6 Förlåt-låt

DÅ SJUNGER JAG MIN FÖRLÅT-LÅT,
EN LÅT OM ATT HJÄLPAS ÅT!
VILL SLIPPA HÖRA DIN GRÄTLÅT,
EN LÅT SOM GÖR KINDEN VÅT!

ATT DET SKA
VARA SÅ SVÄRT
ATT SÄGA:

FÖR



LÅT!

NU É JAG SKAMSEN OCH TYST,
FÅR INTE FRAM ENS ETT KNYST,
MEN VET JAG BÖRDE GÖRA
NÅGOT SOM É SCHYSST!



Från CD-n "Kom kompis!"

Text: Maud "Mamma Måd" Cederlöw

Musik: Maud Cederlöw & Andreas Hedlund

Illustration & grafisk formgivning: Helena Lunding Hultqvist

Foto: Mikael Larsson

© Mamma Måd 2014

FÖRLÅT-LÅT

Vers 1:

Varför knuffade jag honom ur balans,
och sa att kompisen é min och inte hans?
Varför skrattade jag när han inte hann
i tid till toan så det längs hans byxor rann?
Nu é jag skamsen och tyst, får inte fram ens ett knyst,
men vet jag borde göra något som é schy-y-ysst!

Refräng:

Då sjunger jag min förlåt-låt, en låt om att hjälpas åt!
Vill slippa höra din gråt-låt, en låt som gör kinden våt! (2 ggr)

Vers 2:

Varför lät vi inte henne va' med oss,
istället blev hon sur och började att slåss!
Varför sa jag inget när jag såg en tjej
krama ditt gosedyr och gömma det för dig?
Nu é jag skamsen och tyst, får inte fram ens ett knyst,
men vet jag borde göra något som é schy-y-ysst!



Refräng

Stick:

Att det ska vara så svårt att säga: "Förlåt!"? (3 ggr)
Så svårt att säga men jag låter inte bli,
istället sjunger jag min ursäktsmelodi!

Refräng:

Då sjunger jag min förlåt-låt, en låt om att hjälpas åt!
Vill slippa höra din gråt-låt, en låt som gör kinden våt! (2 ggr)

Då sjunger jag min förlåt-låt, en låt om att hjälpas åt!
FÖRLÅT!

Förlåt-låt

Text: Maud Cederlöw

Musik: Maud Cederlöw & Andreas Hedlund

Ångerfull blues

G⁷ C⁷ G⁷ F⁷ F⁷ G⁷ C⁷ G⁷

1.Var för knuff-a-de jag hon-om ur ba-lans, och sa att

7 C⁷ G⁷ C⁷ G⁷ kom-pi-sen é min och in-te hans? Var-för skratt-a-de jag när han in-te hann, i tid till

11 A⁷ D⁷ C⁷ to-an, så det längs hans byx-or rann? Nu é jag skam-sen och tyst, får in-te

14 G⁷ A⁷ D⁷ fram ens ett knyst, men vet jag bor-de gö-ra nå-got som é schysst!

17 C⁷ G⁷ Då sjung-er jag min för-låt - låt, en låt om att hjälp-as åt!

21 C⁷ G⁷ Vill slipp-a hö-ra din gråt - låt, en låt som gör kind-en våt!

25 C⁷ G⁷ Då sjung-er jag min för-låt - låt, en låt om att hjälp-as åt!

29 E⁷ C⁷ D⁷ G⁷ 1. D⁷ Vill slipp-a hö-ra din gråt - låt, en låt som gör kind-en våt! 2.Var-för

34 2. D⁷ C⁷ G⁷ C⁷ D⁷ G⁷

Att det ska



Tema: Att säga förlåt

Alla begår vi misstag ibland men då är det viktigt att vi gör vad vi kan för att försöka göra de vi har sårat glada igen genom att säga förlåt. Texten handlar bl.a. om att man inte ska slåss, att man ska hjälpas åt och att man ska låta alla få vara med.

Diskussionsfrågor

- Varför säger man förlåt?
- Ge exempel på tillfällen då man borde säga förlåt.
- Har ni tyckt att det har känts svårt att säga förlåt någon gång? Varför?
- Ge exempel på hur man skulle kunna visa att man ångrar sig utan att säga just ordet förlåt; så att säga "göra förlåt".
- Varför tror du att det också är bra att kunna ta emot ett förlåt från någon som ångrar sig; att kunna glömma det tråkiga som hänt och förlåta sin vän?
- Får man puttats? Har ni puttats någon gång? Kanske man kan råka att putta någon utan att man menat att vara taskig, man kanske har tappat balansen och råkat putta någon när man själv hållit på att ramla. Vad borde man göra då?
- Varför får man inte säga till någon att "... kompisen är min och inte hans!"?
- Är man en schysst kompis om man skrattar åt någon som råkat kissa på sig? Varför tror ni att Mamma Måd skrattade i sångtexten? Kan det bero på något annat än att hon ville vara taskig? (Förklara att man ofta kan ta till skratt när man känner sig osäker och inte riktigt vet hur man ska bete sig i olika situationer som man kanske inte är van vid.) Är det fler som känner igen sig i att man har råkat skratta åt något man egentligen inte alls tyckte var roligt?

Avslutning

Med musiken som gemensamt språk

En naturlig väg man kan gå för att hitta sitt språk kan vara att ta genvägen via sång och musik. Att se musik som ett verktyg och hjälpmedel gör att vi på ett enklare sätt kan bjuda in barnen att själva via olika aktiva val försöka hitta sin egen lust att ta till sig nya ord och begrepp. Detta kan så småningom leda till att barnen självmant börjar leka med ord, och via sin fantasi och nyfikenhet blir de själva delaktiga i att skapa sig ett rikt och kreativt språk.

Via musiken har vi olika möjligheter att nå olika erfarenheter, antingen genom att själva sjunga och spela eller genom att dela en gemensam upplevelse som ex. en konsert innebär. Både att själva musicera eller att lyssna till andra som spelar tränar flera olika centrala förmågor hos en individ; ex. fantasi, empati, samarbetsförmåga och inte minst den viktiga förmågan att kunna lyssna. Musiken är som ett gränsöverskridande språk som alla oavsett ålder, kön eller kulturell bakgrund har möjlighet att uppleva, och allra helst tillsammans!

Vi sjunger nåt tillsammans för musik delar med!

Ett av målen med både skivan "Kom kompis!" och detta pedagoghandledningsmaterial som är knutet till skivan är att försöka inspirera till nya sätt att långsiktigt arbeta med musik inom förskolan. Förhoppningen är också att hjälpa till att skapa stunder av lustfyllt lärande på förskolor runtom hela landet där jag inte ännu

Kom kompis!

VI SJUNGER NÅT TILLSAMMANS FÖR MUSIK DELAR MED!

Detta är en handledning till pedagoger som arbetar inom förskolan hur man med musikens hjälp kan uppnå många olika mål inom förskolans läroplan (Lpfö 98, rev. 2010). Tillsammans med CD:n "Kom kompis!" försöker häftet utgöra ett verktyg inför planering av temaarbete om kompisskap. Förhoppningen är att ni tillsammans med era barngrupper ska uppleva mycket lustfyllt lärande när ni lyssnar på musiken och jobbar med tematiken från texterna, uppdragen, frågeställningarna och dramalekarna som finns beskrivna i häftet.



"KOM KOMPIS!"-HÄFTETS ÖVNINGAR
UTGÅR FRÅN MAMMA MÅDS ALBUM MED
SAMMA NAMN SOM INNEHÅLLER ÅTTA
LÅTAR PÅ TEMAT KOMPISSKAP.



MAMMA MÅD HAR ÄVEN GETT
UT CD:N & ARBETSHÄFTET
"LIKA OLIKA!" SOM BLA. HANDLAR OM ATT
VÅGA VARA SIG SJÄLV. ÅTTA LÅTAR PÅ
TEMAT LIKHETER OCH OLIKHETER.

www.mammamåd.se

© 2014 Mamma Måd. mail@mammamad.se

ISBN 978-91-980128-1-1

